Ο Ροβινσώνας της Ορθοδοξίας: Οσία Θεοκτίστη η Λεσβία (Φώτης Κόντογλου)

Categories : ΘΕΟΛΟΓΙΑ

Date : 7 Νοεμβρίου, 2008

9 Νοεμβρίου

"Μέγα το κατόρθωμα του σου βίου, Μήτερ, αληθώς. Εκπλήττεις γαρ των πιστών πάσαν ακοήν τοις σοις αριστεύμασιν. Ότι ως άγγελος επί γης... Οσία, εβίωσας και αγγέλοις καθωμοίωσαι".

"Δίκαιος ώσπερ λέων πέποιθε", λέγει ο σοφός Σολομών. Κι' αληθινά, όλοι οι άγιοι σταθήκανε σαν λιοντάρια στην πίστη τους, όχι μοναχά τα παλληκάρια, αλλά και τα άκακα γεροντάκια κ' οι γυναίκες, που είναι από φυσικό τους φοβιτσιάρες.
Η χριστιανική θρησκεία είναι ηρωική. Όποιος έχει πίστη δεν φοβάται τίποτα, παρεκτός από το Θεό. Η παλληκαριά, που έχουνε όσοι αγωνίζουνται για τα πράγματα τούτου του κόσμου, δεν είναι τίποτα μπροστά στην αφοβία και στην καρτερία που δείξανε οι άγιοι, όχι μοναχά οι μάρτυρες, αλλά κ' οι όσιοι κ' οι ιεράρχες. Ποιος από τους αντρείους του κόσμου μπορεί να αντέξη στην καταφρόνεση; Ποιος έχει τη δύναμη να υπομένη τις άδικες κατηγόριες; Ποιος γυρίζει το πρόσωπό του κι' από τ' άλλο μέρος για να τον χτυπήσουν, χωρίς να αντισταθή; Ποιος έχει τη δύναμη ν' αγαπά τους οχτρούς του και να παρακαλή γι' αυτούς;
Μα και στα σωματικά, ποιος έχει τη δύναμη να αρνηθή τον κόσμο και να πάγη να ζήση στην ερημιά σαν το αγρίμι, χωρίς καμμιά παρηγοριά, δίχως να βλέπη ίσκιον ανθρώπου, και να θρέφεται με άγρια χορτάρια, έχοντας για σπίτι κανένα σκοτεινό και υγρό σπήλαιο;
Ναι, η πίστη κάνει σαν ατσάλι και την πιο τρυφερή καρδιά. για τούτο έγραφε κι' ο θεόγλωσσος Παύλος "ου γαρ έδωκεν ημίν ο Θεός πνεύμα δειλίας, αλλά δυνάμεως" (Τιμόθ. Β΄, α΄, 7).
Ανάμεσα στους άγιους, είναι κάποιοι που η γενναιότητά τους κι' ο σκληρός τρόπος της ζωής τους ξεπερνά τόσο πολύ το σύνορο που φτάνει η αντοχή της ανθρώπινης φύσης, που φαίνουνται απίστευτα στον άπιστο, ενώ ο πιστός δακρύζει διαβάζοντας το βίο τους και δοξάζει το Θεό που δίνει τέτοια δύναμη σε κείνους που αρνηθήκανε τα πάντα για τόνομά του. Μια τέτοια αδάμαστη ψυχή για την πίστη του Χριστού στάθηκε η αγία Θεοκτίστη η Λεσβία.
Αυτή η αγία γεννήθηκε στη φημισμένη Μήθυμνα, που σήμερα λέγεται Μόλυβος, μια μικρή πολιτεία που βρίσκεται στα βορινά της Μυτιλήνης, αντίκρυ στον κάβο-Μπαμπά της Ανατολής. Στη Μήθυμνα γεννηθήκανε στα αρχαία χρόνια πολλοί

σπουδαίοι άνθρωποι, κι' ανάμεσα σ' αυτούς κι' ο Αρίωνας, ο μεγάλος μουσικός, που τον παριστάνανε καβαλλικεμένον σ' ένα δελφίνι, με τη λύρα στα χέρια, θέλοντας να δείξουνε πως μάγευε και τα ζώα με την τέχνη του.
Λοιπόν, κ' η αγία Θεοκτίστη είχε πατρίδα τη Μήθυμνα. Αλλά ασκήτεψε και κοιμήθηκε στην Πάρο, και το λείψανό της βρίσκεται στην Ικαριά. Κ' οι πατριώτες της το είχανε καημό να μην έχουνε αυτοί το άγιο λείψανό της, και δεν πάψανε να ενεργούνε, ώς που σήμερα έγινε αυτό που ποθούσανε, και ένα μέρος από το λείψανο της αγίας θα δοθή στους Μηθυμναίους, με την άδεια του μητροπολίτου Σάμου σεβ. Ειρηναίου, και θα θησαυρισθή σε μια εκκλησία που θα χτίσουνε στη μνήμη της.
Η αγία Θεοκτίστη γεννήθηκε πριν από χίλια εκατό χρόνια, τον καιρό που ήτανε βασιλιάς στην Κωνσταντινούπολη ο Λέοντας ο Σοφός.
Όπως είναι συνηθισμένο σε τέτοιες ψυχές, που όπως λέγει ο ευαγγελιστής Ιωάννης δεν γεννηθήκανε από αίμα κι' από θέλημα ανθρώπου, αλλά από το Θεό, η αγία Θεοκτίστη από μικρή έτρεχε στην εκκλησία να ξεδιψάση σαν ζαρκάδι διψασμένο, ως που πεθάνανε οι γονιοί της και κείνη πήγε σ' ένα μοναστήρι κ' έγινε μοναχή, στο άνθος της νιότης της. Μα κι' από το μοναστήρι έτρεχε να βοηθήση όπου υπήρχε δυστυχισμένος, άρρωστος, φτωχός κι' απροστάτευτος άνθρωπος.
Μια χρόνια πεθύμησε να δη τη μεγαλύτερη αδελφή της και κατέβηκε στη Μήθυμνα ύστερ' από το Πάσχα.
Κείνον τον καιρό ρημάζανε τα νησιά και τ' ακρογιάλια της Ανατολής οι μπαρμπερίνοι κουρσάροι. Είχε φανερωθή τότες ένας αράπης Νίσσυρης, άγριο σκυλόψαρο, που γύριζε παντού με τα καράβια του, κι' όπου ξεμπαρκάριζε δεν άφηνε πέτρα απάνω στην πέτρα. Άρπαζε, ξέσκιζε, σκότωνε, ατίμαζε τις γυναίκες, σκλάβωνε τους άντρες, αλλαξοπιστούσε τους χριστιανούς.
Πήγε λοιπόν κι' άραξε σε μια έρημη θαλασσοβραχιά, βορινά από τη Μήθυμνα, δίχως να τον πάρουνε είδηση, μπήκε με τ' αραπομάνι του στο χωριό τη νύχτα, την ώρα που όλοι κοιμόντανε, και μέσα σε λίγο το διαγούμισε, δεν άφησε άψαχτο σπίτι, σκότωσε, ατίμασε, και τους ζωντανούς, άντρες και γυναίκες, τους πήρε σκλάβους για να τους πουλήση. Ανάμεσα στους σκλάβους ήτανε κ' η Θεοκτίστη, δεκαοχτώ χρονών κορίτσι. Κάνανε πανιά, κ' επειδή είχανε πρύμο το βοριά, τραβήξανε και πήγανε στην Πάρο, που ήτανε ολότελα έρημη κ' είχε ρουμανιάσει, και γι' αυτό την είχανε κάνει λημέρι οι πειράτες.
Η Θεοκτίστη, μαζεμένη σε μια γωνιά μέσα στ' αμπάρι, ήτανε σκεπασμένη με το ράσο της κ' έλεγε μέσα της την προσευχή της, το ψαλτήρι, τη δέηση του Ιωνά που τον κατάπιε το θεριόψαρο, την προσευχή των Τριών Παίδων μέσα στο καμίνι, την προσευχή του Δανιήλ μέσα στο λάκκο των λεόντων.
Είπαμε πως η Πάρος ήτανε έρημη και ρουμανιασμένη, και δεν φαινότανε απάνω της μηδέ ίσκιος από άνθρωπο. Το μεγάλο χωριό, η Παροικιά, είχε γίνει ένας σωρός από πέτρες, κι' ανάμεσά τους είχανε θεριέψει τα αγριοχόρταρα και τ' αγριόδεντρα. Ο αγέρας φυσούσε και χοχλακούσε το πέλαγο, έρημο και κείνο της ανεμάλλιαζε τα δέντρα και τα χορτάρια. Ψυχή ζωντανή δεν φαινότανε πουθενά. Μοναχά τη νύχτα ακουγόντανε τα τσακάλια που ουρλιάζανε και τα φίδια που σφυρίζανε.

Εκεί στην Παροικιά υπήρχε μια μεγάλη και φημισμένη εκκλησιά της Παναγίας, χτισμένη κοντά στη θάλασσα. Σώζεται ως τα σήμερα και τη λένε Εκατονταπυλιανή, χτίριο από τα πιο αρχαία κι' από τα πιο σπουδαία της Χριστιανοσύνης.
Κατά τον καιρό που έγινε τούτη η ιστορία, αυτή η εκκλησιά είχε ρημάξει, και τα μάρμαρα κειτόνταν σπασμένα από τους κουρσάρους. Ο γύρω τόπος ήτανε δασωμένος, και μέσα στην ίδια την εκκλησιά είχανε φυτρώσει βάτα, σκοίνοι, πουρνάρια και τσουκνίδες.
Οι μπαρμπερίνοι αράξανε τα καράβια τους στο λιμάνι, που είναι σίγουρο από κάθε καιρό, βγήκανε έξω, βγάλανε έξω και τους σκλάβους, κι' αυτοί σκορπίσανε εδώ κ' εκεί, ψάχνοντας όπως πάντα.
Τότε η Θεοκτίστη, σιγά-σιγά, δίχως να την καταλάβουνε, ξεμάκρυνε, και χώθηκε στα πυκνά δέντρα, και τρύπωσε όσο μπόρεσε πιο βαθιά. Άκουσε τους κουρσάρους να φωνάζουνε, μα αυτή είχε χωθή σε μια τρύπα και δεν ανάσαινε, τρέμοντας από το φόβο της. Ο Θεός την προστάτεψε, κ' οι κουρσάροι, αφού ψάξανε λίγο, κάνανε πανιά και φύγανε.
Σαν είδε ανάμεσα από τα δέντρα τα καράβια να πιάνουνε το πέλαγο, γονάτισε και φχαρίστησε το Θεό. Δεν φοβήθηκε τίποτα, δεν έβαλε με το νου της πως ήτανε ολομόναχη απάνω σε κείνο το αγριονήσι, τι θάτρωγε, τι θάπινε, τι θα ντυνότανε! Τα ρούχα της ήτανε ξεσκισμένα από τα παλιούρια, τα πόδια και τα χέρια της ματωμένα από τ' αγκάθια. Μα αυτή δόξαζε τον Κύριο που γλύτωσε την ψυχή της. Το κορμί της δεν το συλλογιζότανε ολότελα, κ' έλεγε μέσα της τα λόγια του Δαυΐδ: "Εάν γαρ και πορευθώ εν μέσω σκιάς θανάτου, ου φοβηθήσομαι κακά, ότι Συ Κύριε μετ' εμού ει".
Εβγήκε λίγο στο ξέφωτο, και πήγε κοντά στην ακροθαλασσιά. Ο αγέρας φυσούσε και τα δέντρα βογκούσανε. Η θάλασσα βούιζε, το πέλαγο άφριζε, μαβί κι' απέραντο. Ψυχή ζωντανή δεν φαινότανε πουθενά. Μοναχά οι γλάροι φωνάζανε από πάνω της, σαν να απορούσανε βλέποντάς την. Κατάλαβε πως ήτανε ολομόναχη σε κείνη την έρημο, ζωσμένη από τα ατελείωτα νερά. Γονάτισε στον άμμο κ' έκανε την προσευχή της. Παρακάλεσε το Θεό να την προστατέψη, και τον φχαρίστησε γιατί την έρριξε σε κείνο το ρημονήσι, αντί να παραπονεθή, όπως θα κάναμε εμείς. Εκείνη σκέφθηκε πως η ανεξιχνίαστη σοφία του Θεού την επήγε σε κείνο το μέρος για να τη σώση από τις παγίδες του διαβόλου. Γιατί είχε φύγει από το μοναστήρι της επειδή πεθύμησε να δη την αδελφή της, ενώ είχε αρνηθή τον κόσμο για Εκείνον που είπε "όποιος αγαπά τον πατέρα του και τη μητέρα του περισσότερο από μένα, δεν είναι άξιός μου". Η φύση μάς δένει σφιχτά με τα δεσμά της. Λοιπόν, ίσως η αγάπη της αδελφής της να την παραπλανούσε. Ίσως ο φυσικός δεσμός της σάρκας να χαλάρωνε στην ψυχή της τον πνευματικό δεσμό με τον Χριστό. Γι' αυτό, Εκείνος που οικονομά τα πάντα για το συμφέρον του πλάσματός του, την παράδωσε στους κουρσάρους, για να τη φέρουνε στην έρημο που την άγιασε, όπως άγιασε τον Αντώνιο και τους άλλους ασκητάδες.
Τριανταπέντε χρόνια περάσανε από τη μέρα που απόμεινε ολομόναχη η Θεοκτίστη στο ρημονήσι της Πάρου, χωρίς να μάθη κανείς τι απόγινε, ζούσε ή πέθανε. Μα και κανένας δεν ήξερε πως βρισκότανε ζωντανός άνθρωπος απάνω σε κείνο το ξεχασμένο νησί. Φαίνεται πως κ' οι κουρσάροι δεν ξαναπήγανε, γιατί είχανε

καλύτερες φωλιές που τρυπώνανε, σε άλλα νησιά, και βρίσκανε καλύτερες βίγλες για να παραφυλάγουνε τα καράβια που περνούσανε κοντύτερα στην Ανατολή.
Στα τριανταπέντε χρόνια, έτυχε να στείλη από την Πόλη ο βασιλιάς Λέοντας καράβια με στρατό για να πολεμήση τους Άραβες που βαστούσανε την Κρήτη, κι' από κει κουρσεύανε πολιτείες και χωριά, όπως είδαμε πως έκανε ο Νίσσυρης στη Μήθυμνα. Αρχηγός απάνω στα καράβια διορίστηκε ένας καλός πολεμιστής, Ημέριος τόνομά του. Ανάμεσα στη συνοδεία του βρέθηκε κι' ο Συμεών ο Μεταφραστής, σπουδασμένος συμβουλάτορας του βασιλέα, που είχε γράψει πολλούς βίους των αγίων.
Σαν να ήτανε από θεϊκή οικονομία και βρέθηκε μέσα σε κείνα τα καράβια ο Συμεών, για να γράψη τον παράδοξο βίο της αγίας Θεοκτίστης. Γιατί, σαν φτάξανε κοντά στη Νιο, ο καιρός φουρτούνιασε, και στενευτήκανε να ποδίσουνε στην Πάρο. Και σαν βγήκανε στη στεριά, πήγανε να προσκυνήσουνε τη φημισμένη εκκλησιά της Εκατοπυλιανής, που την είχανε ακουστά τους. Εκεί που βλέπανε τα χαλάσματα κι' απορούσανε σε τι κατάσταση είχε καταντήσει εκείνο το εξαίσιο χτίριο, είδανε άξαφνα νάρχεται κατά το μέρος τους ένας καλόγερος, σκελετωμένος, κίτρινος και ξυπόλητος, μ' ένα ράσο από γιδότριχα. Αυτός δεν θέλησε να τους πη πώς βρέθηκε σε κείνο το μέρος, μοναχά τους είπε, σαν τον ρωτήσανε, πως το μαρμαρένιο κιβώριο που σκέπαζε την αγία Τράπεζα το είχανε σπάσει οι κουρσάροι του Νίσσυρη, θέλοντας να το πάρουνε για να το πάνε στην Κρήτη. Και πως δεν μπορέσανε να το κλέψουνε, και πως φεύγοντας από την Πάρο το καράβι του Νίσσυρη τσακίστηκε στ' ακρωτήρι της Εύβοιας το λεγόμενο Ξυλοφάγος (τον σημερινό Κάβο-Ντόρο), και πνίγηκε κείνος ο χριστιανομάχος Νίσσυρης μαζί με τους ληστοσυντρόφους του.
Τους είπε κι' άλλα πολλά ο γέροντας, μάλιστα τους είπε πως θα φτάνανε στην Κρήτη την Τρίτη και πως θα νικήσουνε τους Άραβες, καθώς κι' άλλα περιστατικά, που γινήκανε όπως τα προείπε.
Τους είπε ακόμα και τούτη την ιστορία, που την έγραψε ο Συμεών, σαν γύρισε στην Πόλη:
"Πριν από λίγα χρόνια, είπε, ήρθανε στην Πάρο κάποιοι κυνηγοί από τον Εύριπο (Εύβοια) για να κυνηγήσουνε ελάφια κι' άλλα αγρίμια, κ' ένας απ' αυτούς μου είπε τούτη τη γλυκύτατη ιστορία: Μια μέρα, μου είπε, ήρθα σ' αυτό το νησί με κάποιους συντρόφους για να κυνηγήσουμε, όπως τώρα. Εγώ χώρισα από τους άλλους και πήγα να προσκυνήσω στην εκκλησιά της Παναγίας. Μπαίνοντας μέσα, είδα μέσα σ' ένα λάκκο λίγα λουμπινάρια, δηλαδή λούπινα, που κάνει πολλά τούτος ο τόπος. Είπα μέσα μου μήπως βρίσκεται στο νησί κανένας άγιος ασκητής, και κοίταξα στόνα και στάλλο μέρος της εκκλησιάς.
Εκεί που κοίταζα, βλέπω στο δεξιό μέρος της Αγίας Τράπεζας ένα κομμάτι ψιλό πανί σαν την τσίπα της αράχνης, που το σάλευε ο αγέρας, και θέλησα να πάγω κοντύτερα για να δω καλά τι ήτανε. Μα άκουσα μια φωνή που μούλεγε: "Στάσου, άνθρωπε, μην πλησιάσης, γιατί είμαι μια γυναίκα γυμνή, και ντρέπουμαι". Εγώ από το φόβο μου θέλησα να φύγω, γιατί τα μαλλιά της κεφαλής μου σηκωθήκανε σαν τ' αγκάθια, κ' έτρεμα από το φόβο μου.

Μα στάθηκα, και σαν ήρθα λίγο στα συγκαλά μου, τη ρώτησα ποια ήτανε κι' από πού; Κ' εκείνη μου είπε: "Ρίξε μου, σε παρακαλώ, κανένα ρούχο να σκεπαστώ, κ' έπειτα θα σου πω ό,τι είναι θέλημα Θεού να μάθης". Τότε της έριξα το πανωφόρι μου, κι' αφού το φόρεσε, πρώτα έκανε το σταυρό της και την προσευχή της, για να μη νομίσω πως είναι κανένα φάντασμα, κ' ύστερα ήρθε κοντά μου. Εγώ σαν είδα ένα τέτοιο θέαμα, έφριξα. Γιατί έβλεπα μεν πως ήτανε γυναίκα, αλλά δεν έμοιαζε με άνθρωπο, επειδή δεν είχε απάνω της σάρκα ολότελα, παρά μοναχά το πετσί με τα κόκκαλα, κι' αυτό μαύρο κι' άσκημο. Οι τρίχες των μαλλιών της ήτανε κάτασπρες, και το πρόσωπό της αλλαγμένο, δίχως ύλη ολότελα, σαν ίσκιος από άνθρωπο. Κι' από τον πολύ το φόβο μου έπεσα χάμω προύμυτος, και την παρακαλούσα να με βλογήση. Και κείνη σήκωσε τα χέρια της και τα μάτια της κ' έκανε προσευχή μυστικά, κ' ύστερα μου είπε: "Ο Θεός να σε ελεήση, άνθρωπε του Θεού, που Εκείνος σε ωδήγησε σε μένα την τιποτένια, για να σου ιστορήσω τη ζωή μου.
Μάθε λοιπόν πως είμαι από ένα χωριό της Μυτιλήνης λεγόμενο Μήθυμνα, καλογραία την τάξη, Θεοκτίστη το όνομα. Και τον καιρό που ήμουνα μικρή, τελευτήσανε οι γονιοί μου. Τότε εγώ επήγα σ' ένα γυναικείο μοναστήρι και κουρεύθηκα μοναχή. Και σαν ήμουνα δεκαοχτώ χρονών, είχα πάει το Πάσχα στο χωριό μου για να δω μια αδελφή που είχα παντρεμένη. Και την ίδια νύχτα ήρθανε οι Άραβες από την Κρήτη και σκλαβώσανε όλους τους χωριανούς μου, και μαζί τους κ' εμένα. Και βάζοντάς μας στα καράβια τους, φύγαμε από κει και φτάξαμε σε τούτο το νησί. Σαν αράξαμε, ο αρχηγός τους ο Νίσσυρης πρόσταξε να μας βγάλουνε έξω, για να λογαριάση πόσα αξίζαμε. Εγώ τότε έκανα πως δίψασα και πως πήγα να πιω, κι' αφού ξεμάκρυνα από τους άλλους, εμπήκα στο δάσος και περπάτησα με τόση βία, που καταξέσκισα τα πόδια μου από τις πέτρες κι' από τα ξύλα. Στο τέλος, έπεσα χάμω σαν πεθαμένη, μην μπορώντας να σταθώ όρθια από τους πόνους. Το πρωί, είδα τους Σαρακηνούς να φεύγουν, κι' από τη χαρά μου ξέχασα τους πόνους.
Είναι τώρα τριανταπέντε χρόνια και περισσότερο που κατοικώ εδώ, κι' η τροφή μου κατά πρώτο ο λόγος του Θεού κ' η βοήθεια της Παναγίας Θεοτόκου, και κατά δεύτερο τα λουμπινάρια και τα χόρτα. Κ' επειδή ξεσκισθήκανε τα ρούχα μου και λιώσανε, με ντύνει και με σκεπάζει η δύναμη του Θεού, που κυβερνά και κρατά τα πάντα".
Αφού είπε αυτά τα λόγια η αγία, ευχαρίστησε το Θεό και ησύχασε λίγο. Ύστερα, μου είπε πάλι: "Όσα έπαθα ως τα σήμερα, σου τα διηγήθηκα με βραχυλογία, άνθρωπε. Αλλά σε παρακαλώ να μου κάνης τούτη τη χάρη, για τον Κύριο. Ξεύρω πως θάρθης κι' άλλη φορά με τους συντρόφους σου για να κυνηγήσετε. Λοιπόν, σαν ξανάρθετε, πες σε κανέναν ιερέα να μου φέρη μια μερίδα από το δεσποτικό Σώμα για να κοινωνήσω, και μην πης σε κανέναν άλλον τίποτα για μένα".
Αφού είπε αυτά τα λόγια, μου έδωσε την ευχή της, κ' εγώ της έδωσα υπόσχεση να κάνω όσα μου παράγγειλε. Ύστερα, της έκανα μετάνοια, κ' έφυγα.
Σε λίγον καιρό, ήρθαμε πάλι εδώ, όπως είχε πη η αγία, και της εφέραμε τα άγια Μυστήρια. Αλλά δεν τη βρήκαμε, ή γιατί είχε πάει σε κανένα άλλο μέρος του νησιού, ή γιατί κρύφθηκε επειδή ήτανε κι' άλλοι μαζί μου, και δεν ήθελε να τη δούνε. Σαν φύγανε όμως οι άλλοι συντρόφοι μου για να κυνηγήσουνε, βλέπω την αγία μπροστά

μου, φορεμένη το ρούχο που της είχα δώσει. Σαν είδε τα άγια Μυστήρια που βαστούσα, έπιασε κ' έκλαιγε από τη χαρά της. Και σαν κοινώνησε, είπε: "Νυν απολύεις την δούλην Σου, Δέσποτα, ότι είδον οι οφθαλμοί μου το σωτήριόν Σου. Τώρα που έλαβα την άφεση των αμαρτιών μου, ας πάγω όπου προστάξει η παντοδυναμία Σου".
Αυτά είπε, κι αφού σήκωσε τα χέρια της και τα κράτησε υψωμένα πολλή ώρα, έκανε την προσευχή της νοερά. Κ' εγώ αφού επήρα την ευχή της, έφυγα.
Καθίσαμε στο νησί λίγες μέρες και κάναμε καλό κυνήγι. Και πριν να φύγουμε, γύρισα πάλι στην εκκλησία, για να πάρω την ευλογία της αγίας Θεοκτίστης, για βοήθειά μου στο ταξίδι μας. Αλλά, μπαίνοντας μέσα στη ρεπιασμένη εκκλησιά, την είδα να κείτεται νεκρή, στον τόπο που την είχα βρη πρωτύτερα, με σταυρωμένα τα χέρια, και τυλιγμένη με το φόρεμα που της είχα δώσει.
Τότε έπεσα καταγής, κλαίγοντας και καταφιλώντας εκείνο τ' αγιασμένο και παρθενικό και άσπιλο λείψανο. Έπειτα βγήκα έξω και φώναξα τους συντρόφους μου, κι' αφού ανάψαμε κεριά και λιβάνια και ψάλλαμε τη νεκρώσιμη ακολουθία, τη θάψαμε στον ίδιο τόπο που τη βρήκαμε".

(από το "*Γίγαντες ταπεινοί*", Ακρίτας 2000)

(Πηγή: "Σπουδαστήριο Νέου Ελληνισμού")